

мира в историческата и в персонално житейската биографичност понякога отсъствието на действителна и истински хуманизираща пълнота и осмисленост на житие-битието на циганина като род и индивид. По такъв начин ромската екзистенция се оказва в подобни случаи в немалка степен и форма представена в нейните мистифицирани и превърнати форми и прояви, защото е откъсната и отчуждена (особено в крайно херметизираните си групови очертания) от битуващата и променящата се съобразно духа и пулса на историческото време обществена екзистенция, от духовните и практическите ѝ измерения.

Изживяването на „непроживяност на живота“ твърде често намира своя сурогатен заместител в ориентацията и реализацията на такива ценностно-нормативно дефинирани полоси за присъствието и проявлението на човешкото „Аз“, които в дълбоката си същност още повече могат да рушат правилната социопропространствена изява на човека. Неопознаването и неосмислянето на най-дълбинните пластове на смисъла и предназначението на човешкия живот, на личностното присъствие и екзистенцията в пределите на конкретно (а и на тоталното) социално пространство и подчиняването им на аксиално-прескриптивни координати, негарантиращи и нестимулиращи действително прогресивно развитие на „човешката природа“, отвеждат към обществено опасни и личностно вредни духовни и поведенчески особености на пространствената изява на субекта. Невъзможността за правилно, облагородяващо и персонално удовлетворяващо разкриване и прилагане на същностните сили и потенци на човека в пространствения континуум лесно се измества и заменя от възможността за утилитарно егоистично или групово конформистично удовлетворение от дребни житейски „победи“, свързани с асоциалното и дори с обществено наказуемото поведение.

Разбира се, както посочих по-горе, фундаменталните характеристики на ромската социопропространствена дислоцираност облекчават подобни изяви и поведенчески ориентации, защото в хоризонтализирано-„утаечната“ жизнена среда на ромското пространство всекидневно се подхранват и възпроизвеждат опасни предпоставки за духовно-морално осакатяване на човешката душа, за потискане и ограничаване хоризонтите на личностното развитие и търсенето на